

Titulació	Tipus	Curs
Humanitats	OT	3
Humanitats	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Francisca Montiel Rayo

Correu electrònic: francisca.montiel@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

L'estudiant haurà de ser capaç d'expressar-se amb correcció oralment i per escrit. Per aquesta raó, els errors comesos a les activitats d'avaluació descomptaran 0,25 punts cadascun.

Objectius

A aquesta assignatura s'oferirà un panorama del desenvolupament de la literatura espanyola des de l'inici de la transició democràtica fins avui. Per fer-ho, després de recordar l'evolució de la literatura espanyola durant el segle XX (de l'Edat de Plata fins al final de la postguerra), s'estudiaran les tendències i els principals autors i moviments estètics conreats a l'Espanya democràtica, des del 1975 fins a l'actualitat.

L'assignatura també pretén donar a conèixer als estudiants els mitjans de difusió de la literatura espanyola actual (premis literaris, suplementos culturals de la premsa i revistes de literatura), els procediments d'anàlisi i de valoració de la literatura del moment, com el comentari de text i la ressenya crítica, i la importància de la seva inserció en la història literària, social i política del període.

Competències

Humanitats

- Analitzar críticament la cultura de l'actualitat i les circumstàncies històriques en què s'inscriu.
- Dissenyar, produir, difondre i comercialitzar un producte cultural.
- Interpretar la diversitat social i cultural.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
- Utilitzar adequadament els recursos i les metodologies que s'empren en l'estudi de la cultura contemporània.

Resultats d'aprenentatge

- 1. Analitzar els textos literaris utilitzant els diferents conceptes i mètodes de la literatura comparada.
- 2. Descriure les característiques d'un text literari amb els mètodes propis d'anàlisi de la disciplina.
- 3. Elaborar un resum a partir d'un text donat.
- 4. Explicar les característiques bàsiques dels textos literaris.
- 5. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
- 6. Identificar diferents elements literaris i la inserció d'aquests en diferents textos i estils discursius.
- 7. Identificar i explicar les estructures bàsiques de les obres literàries.
- 8. Interpretar la informació normativa localitzada als webs d'institucions normatives a Internet.
- 9. Resoldre problemes relacionats amb els mètodes d'estudi de diferents literatures.
- 10. Resoldre tasques sobre autors, mètodes i corrents de la literatura comparada.

Continguts

TEMES

- 1. Introducció: La literatura espanyola des de l'Edat de Plata fins al final del franquisme.
- 2. Literatura espanyola actual: Definició, contextualització i delimitacions
- 3. Principals tendències poètiques: La poesia de Luis García Montero
- 4. De la generació Brandomín al teatre de la memòria: L'obra dramàtica de Juan Mayorga
- 5. Els gèneres narratius:
 - 5.1. La narrativa breu: Els contes de Cristina Fernández Cubas
 - 5.2. La novel·la. Tendències i autors significatius

LECTURES OBLIGATÒRIES

- 1. GARCÍA MONTERO, Luis. *Completamente viernes* (1998).
- 2. MAYORGA, Juan. *Himmelweg* (2004).
- 3. FERNÁNDEZ CUBAS, Cristina. *Mi hermana Elba y Los altillos de Brumal* (1988).
- 4. CHIRBES, Rafael. *La buena letra* (1992).
- 5. LLAMAZARES, Julio. *Distintas formas de mirar el agua* (2015).
- 6. Una novel·la a triar entre les següents:
 - QUINTO, Raúl. *Martinete del rey sombra* (2023).
 - ARAMBURU, Fernando. *El niño* (2024).
 - MESA, Sara. *Oposición* (2025).

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			

Clases magistral y prácticas	60	2,4	2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Supervisades			
Tutorías programadas	12	0,48	2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Autònomes			
Estudio personal y elaboración de trabajos, comentarios analíticos y exposiciones	60	2,4	2, 3, 4, 5, 6

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumne es distribueix de la manera següent:

- **Activitats dirigides.** Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en seminaris i pràctiques dirigits pel professor, en què es combinarà l'explicació teòrica amb la discussió dels textos.
- **Activitats supervisades.** Es tracta de tutories programades pel professor, dedicades a la correcció i el comentari de problemes en els diferents nivells de l'anàlisi literària.
- **Activitats autònomes.** Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com a la realització de treballs i comentaris analítics, així com a la preparació de presentacions orals.
- **Activitats d'avaluació.** L'avaluació de l'assignatura es durà a terme mitjançant proves escrites i tenint en compte la contribució de l'alumne al millor desenvolupament de les classes.

Nota: Es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen escrit 1	35%	6	0,24	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
examen escrit 2	35%	6	0,24	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10
resenya crítica	20%	6	0,24	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Avaluació continuada

- Examen parcial 1 (35%): Temes 1 a 4 i lectures obligatòries de Luis García Montero i Juan Mayorga.
- Examen parcial 2 (35%): Tema 5 i lectures obligatòries de Cristina Fernández Cubas, Rafael Chirbes i Julio Llamazares.
- Ressenya crítica (20%): L'estudiant haurà d'escriure a classe una ressenya crítica sobre una novel·la de las tres proposades (Raúl Quinto, Fernando Aramburu o Sara Mesa).

- Assistència i participació (10%): S'avaluarà l'assistència a classe i la participació oral en el comentari de les obres de lectura obligatòria, a més de la realització de petites activitats escrites relacionades amb el desenvolupament del temari de curs.

A començament de curs s'informarà de les dates de realització de les diferents activitats d'avaluació.

En el moment de realització de cada activitat d'avaluació, el professor o la professora informarà a l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Per aprovar l'assignatura l'estudiant ha d'obtenir, un cop feta la mitjana ponderada de les diferents activitats d'avaluació, una nota mínima de 5.

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

Recuperació: podran fer-la els estudiants que hagin realitzat 2/3 parts de les activitats d'avaluació i hagin obtingut una mitjana ponderada mínima de 3,5. La recuperació consistirà en la repetició de totes les activitats d'avaluació suspeses (examen parcial 1, examen parcial 2 i ressenya crítica). La nota obtinguda substituirà la nota inicial per tal de calcular novament la mitjana ponderada de l'assignatura.

Els estudiants d'intercanvi que demanin avançar un examen hauran de presentar al professor un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la petició.

Avaluación única

- Examen parcial 1 (35%): Temes 1 a 4 i lectures obligatòries de Luis García Montero i Juan Mayorga.

- Examen parcial 2 (35%): Tema 5 i lectures obligatòries de Cristina Fernández Cubas, Rafael Chirbes i Julio Llamazares.

- Ressenya crítica (30%): L'estudiant haurà d'escriure a classe una ressenya crítica sobre una novel·la de les tres proposades (Raúl Quinto, Fernando Aramburu o Sara Mesa).

A començament de curs s'informarà de la data de realització de les activitats d'avaluació única, que coincidirà amb la realització de l'última prova d'avaluació continuada.

En el moment de realització de l'avaluació única, el professor o professora informarà a l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Per aprovar l'assignatura l'estudiant ha d'obtenir, després de feta la mitjana ponderada de les diferents activitats d'avaluació, una notamínima de 5.

La recuperació segueix els mateixos criteris que la de l'avaluació continuada.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En aquesta assignatura, no es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) en cap de les seves fases. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestetat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

*** Es lliurarà bibliografia complementària al llarg del curs.

Alberca, Manuel (2007). *El pacto ambiguo. De la novela autobiográfica a la autoficción*. Madrid: Biblioteca Nueva.

Alonso, Santos (2003). *La novela española en el fin de siglo (1975-2001)*. Madrid: Marenostum.

Andres-Suárez, Irene (2010). *El microrrelato español. Una estética de la elipsis*. Palencia: Menoscuarto, Palencia, 2010.

Calvo Carilla, José Luis e Isabel Carabantes de las Heras (eds.) (2011). *Estéticas de la crisis. De la caída del Muro de Berlín al 11-S*. Zaragoza: Institución Fernando El Católico.

Champeau, Geneviève; Jean-Francois Carcelen; Georges Tyras y Fernando Valls (eds.) (2011). *Nuevos derroteros de la narrativa actual. Veinte años de creación*. Zaragoza: Prensas Universitarias de Zaragoza.

Gracia, Jordi (ed.) (2000). *Historia y crítica de la literatura española. 9/1. Los nuevos nombres: 1975-2000*. Barcelona: Crítica.

Gracia, Jordi y Domingo Ródenas (2011). *Historia de la literatura española. Vol. 7. Derrota y restitución de la modernidad, 1939-2010*. Dirigida por José-Carlos Mainer. Barcelona: Crítica.

López de Abiada, José Manuel y Hans-Jörg Neuschäfer (eds.) (2004). *Entre el ocio y el negocio: industria editorial y literatura en la España de los 90*. Madrid: Verbum.

Liotard, Jean-François (1987). *La condición posmoderna*. Madrid: Cátedra.

Mainer, José-Carlos, y Santos Juliá, *El aprendizaje de la libertad. 1973-1986. La cultura de la transición*. Madrid: Alianza.

Oliva, César (2004). *La última escena (teatro español de 1975 a nuestros días)*. Madrid: Cátedra.

Pozuelo Yvancos, José María (2004). *Ventanas de la ficción. Narrativa hispánica, siglos XX y XXI*. Barcelona: Península.

___ (2009). *Figuraciones del yo en la narrativa: Javier Marías y Enrique Vila-Matas*, Valladolid: Cátedra Miguel Delibes, Universidad de Valladolid.

___ (2010). *100 narradores españoles de hoy*. Palencia: Menoscuarto.

Prieto de Paula, Ángel Luis (2007). *Manual de literatura española actual: de la transición al tercer milenio*. Madrid: Castalia.

___ (2010). *Las moradas del verbo: Poetas españoles de la democracia (Antología)*. Madrid: Calambur.

___ (2012). *Poesía. Textos y contextos*. Alicante: Aguaclara.

Ragué Arias, Maria Josep (1996). *El teatro de fin de milenio en España: de 1975 hasta hoy*. Barcelona: Ariel.

Sobejano, Gonzalo (2003). *Novela española contemporánea 1940-1995*. Madrid: Marenostum.

Valls, Fernando (2003). *La realidad inventada. Análisis crítico de la novela española actual*. Barcelona: Crítica.

___ (2008). *Soplando vidrio y otros estudios sobre el microrrelato español*. Madrid: Páginas de Espuma.

Vargas Llosa, Mario (2012). *La civilización del espectáculo*. Madrid: Alfaguara.

Lectures obligatòries

ARAMBURU, Fernando (2024). *El niño*. Barcelona: Tusquets.

CHIRBES, Rafael (2025). *La buena letra*. Barcelona: Anagrama.

FERNÁNDEZ CUBAS, Cristina (2024). *Mi hermana Elba. Los atillos de Brumal*. Barcelona: Tusquets.

GARCÍA MONTERO, Luis (1998). *Completamente viernes*. Barcelona: Tusquets.

LLAMAZARES, Julio (2016). *Distintas formas de mirar el agua*. Barcelona: Debolsillo.

MAYORGA, Juan (2024). *Himmelweg. El jardín quemado*. Madrid: Cátedra.

MESA, Sara (2025). *Oposición*. Barcelona: Anagrama.

QUINTO, Raúl (2023). *Martinete del rey sombra*. Zaragoza: Jekyll & Jill.

Programari

No cal disposar de cap programa informàtic especial.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt